

# NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK  
vedoucí oddělení styku s veřejností

sp. zn. Zin 82/2020

## ROZHODNUTÍ

Nejvyšší soud jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), rozhodl o žádosti **P. N.**, nar. XY, trvale bytem XY, t. č. P.O.BOX 1, 789 53 Mírov (dále jen „žadatel“), ze dne 18. 5. 2020, vedené pod sp. zn. Zin 82/2020,

### takto:

Podle § 15 odst. 1 v souladu § 2 odst. 4 informačního zákona se žádost žadatele vedená pod sp. zn. Zin 82/2019 částečně **odmítá**, neboť v žádosti pod bodem 4. „*Poskytnutí statistiky úspěšnosti dovolání ... a stížností pro porušení zákona od roku 1900...*“ se jedná o požadavek na poskytnutí nové (neexistující) informace.

### Odůvodnění:

Povinný subjekt obdržel dne 18. 5. 2020 žádost o poskytnutí informace, evidovanou pod sp. zn. Zin 82/2020, v následujícím znění:

*„1. Žadatel dle zákona o svobodném přístupu k informacím č. 106/1999 Sb. (dále jen INFZ) požaduje přímé poskytnutí následujících informací ve smyslu ust. § 6/2 INFZ:*

*2. Složení senátu (rozhodující soudci), jenž u povinného rozhodoval 21. 2. 2018 ve věci sp. zn. 7 Tdo 970/2017.*

*3. Časy a soudy, z osobního spisu soudce, u nichž soudil soudce (od - do) JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D. – nyní u povinného.*

*4. Poskytnutí statistiky úspěšnosti dovolání (prosím rozdělit na trestní a civilní věci) a stížností pro porušení zákona od roku 1900, případně tedy od toho roku, odkdy má povinný statistické údaje.“*

### K výroku rozhodnutí:

Podle § 15 odst. 1 informačního zákona „pokud povinný subjekt žádosti, byť jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně o odmítnutí části žádosti“.

Podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny **přiměřeným** způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Zákonem, který provádí uvedené ustanovení čl. 17 odst. 5 Listiny, je právě informační zákon. Podle § 1 informačního zákona tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím. Podle § 2 odst. 4 informačního zákona se „povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.“

Povinný subjekt konstatuje, že účelem této výluky je určitá míra ochrany povinných subjektů před nutností vytvářet nové informace jen pro účely zpracování odpovědi na žádost (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2012, č. j. 4 As 37/2011-93, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 8 As 9/2013-30). Pokud tedy povinný subjekt obdrží žádost o vytvoření nových informací (odborné rešerše judikatury či nových statistik) s odkazem na informační zákon, je třeba žádost podle § 2 odst. 4 téhož zákona odmítnout (tedy vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti).

Povinný subjekt dále odkazuje na ustálenou judikaturu, z níž jednoznačně vyplývá, že ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona je třeba vykládat podle jeho účelu, jímž je bránit povinné subjekty před tím, aby se na ně žadatelé v režimu uvedeného zákona obraceli s žádostmi o zaujetí stanoviska v blíže specifikované věci, provedení právního výkladu, vytvoření či obstarání nové informace ve smyslu informačního zákona (blíže srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 55/2014-33).

Pro Nejvyšší soud se tedy v části žádosti jedná o neexistující informace, respektive v této části žádosti nejsou splněny náležitosti informace ve smyslu informačního zákona (viz argumentace dále). Z pohledu Nejvyššího soudu se v daném případě nejedná o „informaci“ ve smyslu informačního zákona, kterou § 3 odst. 3 informačního zákona definuje jako „jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči...“. „Ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona je úzce spjato s definicí informace v § 3 odst. 3 informačního zákona, tj. že jde o obsah zaznamenaný na nějakém nosiči, neboli s principem, že povinnost poskytovat informace míří do minulosti, tj. vůči skutečnostem, které již nastaly a trvají (nebo podle názoru žadatele nastat měly či mohly).“ (viz JELÍNKOVÁ, J., TUHÁČEK, M.: *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 284 s., str. 24). Žadatel tak ve své podstatě nepožaduje poskytnutí žádné (existující) informace, nýbrž žádá provedení určitého úkonu (na základě jeho kritérií vytvořit statistiky vybrané rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu) a až následně požaduje poskytnutí informace – zaslání (povinným subjektem pouze na základě projednávané žádosti nově vytvořeného) těchto nově vytvořených statistik.

Povinný subjekt v této souvislosti jednoznačně konstatuje, že není možné se prostřednictvím informačního zákona domáhat provedení jakýchkoli jiných úkonů odlišných od poskytování (existujících) informací.

Dále je též příhodný následující komentářový závěr:

*„Ve všech těchto případech tedy nastává specifická situace, v níž žadatel požaduje určitou informaci, která se sice pojmově vztahuje k působnosti povinného subjektu /.../, avšak v okamžiku podání žádosti neexistuje, resp. neexistuje v žadatelem poptávaném stavu, a žadatel se výslovně nebo implicitně domáhá jejího vytvoření /.../. Požadavek žadatele ve smyslu § 2 odst. 4 tedy z velké části směřuje do budoucnosti a z jistého hlediska se tak dostává mimo režim SvInf, neboť „neexistující informace“ nesplňuje jeden z pojmových znaků informace, jak je zákon vymezuje v § 3 odst. 3 (informací je jen údaj zaznamenaný, tudíž pro povinný subjekt existující). /.../ Soudní judikatura především dovodila procesní požadavek, podle něhož musí být při aplikaci § 2 odst. 4 žádost o informace odmítnout rozhodnutím, vydaným podle § 15 odst. 1; komentované ustanovení je tedy chápáno jako specifický důvod pro odmítnutí žádosti o informace. (FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 62 - 63).*

Důvodová zpráva k zákonu č. 61/2006 Sb. uvádí následující závěr (zvýraznění doplněno): *„Povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. **Naopak režim zákona o svobodném přístupu k informacím nestanovuje povinnost nové informace vytvářet** či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, **má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona – zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání – k vypracování takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu.**“* Cit. z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=4&ct=991&ct1=0>

Povinný subjekt dodává, že žádnou „ucelenou informaci“ vztahující se k vymezené oblasti rozhodovací činnosti („úspěšnost“ v řízení před Nejvyšším soudem), kterou by mohl žadateli bez dalšího poskytnout (tj. bez vytváření nové informace náročnou analytickou činností právníků povinného subjektu), nedisponuje. Povinný subjekt nemá bohužel ani možnosti, jak požadované informace získat jednoduše ze své databáze například zadáním příslušného hesla. Povinný subjekt sice pracuje s pojmem „výsledek“ dovolacího řízení, nicméně tento údaj může být hrubě zavádějící (viz dále) a na jeho základě nelze stanovit „úspěšnost“ dovolacího řízení (viz dále).

Informační systém Nejvyššího soudu (dále jen „ISNS“) sleduje a přesně vyhodnocuje jen konkrétně zadané statistické údaje podle parametrů, které jsou do něj předem naprogramovány. Jde především o údaje, jejichž sledování si vyžaduje běžná denní činnost soudu (z povahy věci tak ISNS nemusí automaticky vyhovovat požadavkům externích žadatelů). V rámci ISNS je sice naprogramováno pole, do kterého se zapisuje hodnota „Výsledek“, nicméně takto „extrahovatelné“ údaje nemají vypovídající charakter o „úspěchu“ v řízení. Relevantní údaje by tak bylo možné získat pouze aktivní kontrolou a především vyhodnocením každého jednotlivého rozhodnutí, k čemuž povinný subjekt nepřistoupil,

jelikož by to představovalo tzv. nepřiměřené úsilí (viz dále) a zároveň by se jednoznačně kvalitativně jednalo o vytváření nové (dosud neexistující) informace.

Povinný subjekt rovněž sděluje, že na občanskoprávním a obchodním kolegiu Nejvyššího soudu (dále jen „OOK“) ani na trestním kolegiu Nejvyššího soudu (dále jen „TK“) se žádá „*statistika dovolání a stížností pro porušení zákona*“ vyhodnocující „*úspěšnost řízení*“ nevede. Povinný subjekt tak teoreticky mohl v souladu s žadatelovou žádostí o poskytnutí údajů „*od toho roku, odkdy má povinný statistické údaje*“ pouze sdělit (tj. poskytnout negativní informaci), že žádné takové statistické údaje nemá v dispozici, tedy ani pro své interní účely nesbírá tyto informace. Povinný subjekt je však toho názoru, že adekvátním přístupem je odmítnutí žadatelova požadavku z bodu 4) žádosti vydáním rozhodnutí podle § 15 informačního zákona.

Povinný subjekt dále sděluje, že Nejvyšší soud (do 31. 3. 2002 bylo zákonným označením „*Nejvyšší soud České republiky*“), vznikl 1. lednu 1993. Žadatelův požadavek na poskytnutí statistik v rozmezí let 1990 – 1992 je tak plně neexistující informací, kterou by nebylo možné pro neexistenci podkladů ani jako „novou“ informaci vytvořit.

Základní informace o každém dovolacím řízení vede povinný subjekt v rámci ISNS v elektronické podobě od roku 2002. V rozmezí let 1993 – 2002 by tak informace o výsledku řízení byla teoreticky zjistitelná pouze fyzickou kontrolou každé jednotlivé věci založené v písemné podobě ve spisu v archivu či spisovně a následnou analytickou činností – tzn. hodnocením a zpracováním zjištěného výsledku každého z řádově tisíců řízení.

Povinný subjekt dále konstatuje, že **požadavek na vytvoření „statistiky úspěšnosti“ je sám ve své podstatě nerealizovatelný, neboť naráží na vyřešení otázky subjektivního pohledu na kritérium úspěšnosti, výklad tohoto pojmu.** To je také jeden z hlavních důvodů, proč Nejvyšší soud takovou statistiku nevytváří, neboť by byla velmi zavádějící a zkreslená. Úspěšnost jedné strany (účastníka řízení) znamená automaticky „*neúspěšnost*“ strany (účastníka) druhého (či dalších). Není přitom vyloučeno, že dovolání můžou podat obě protistany (účastníci), a to jak v civilním, tak i v trestním řízení. Skutečnost, že dovolání bylo vyhověno, podle povinného subjektu ještě neznamená, že dovolatel byl úspěšný v pravém slova smyslu – rozhodnutí nižšího soudu mohlo být zrušeno toliko z „formálních“ nedostatků, po jejichž odstranění může soud na nižším stupni rozhodnout stejně jako předtím (např. po doplnění dokazování atp.).

Žadatel tak v bodě 4) žádosti vůbec nebere v úvahu, že soudní rozhodnutí obsahuje zpravidla více výroků. Nejvyšší soud může zrušovací výrokem zasáhnout (výrok zrušit) např. jen do výroku o nákladech řízení (v této části tak je do jisté míry dovolatel úspěšný), ale nezasáhne do samotného merita sporu (v této hlavní části tak zůstane dovolatel neúspěšný).

Povinný subjekt, jak již bylo výše zmíněno, nemá žádné automatické analytické nástroje, jimiž by mohl selektovat výsledky z dovolacích řízení, tedy zda zaznamenaný výsledek skutečně odpovídá (případně v jaké míře) faktickému výsledku, očekávání konkrétního účastníka či strany řízení.

V rámci dovolacích trestních řízení může být podáno dovolání obviněného anebo dovolání nejvyššího státního zástupce, případně dovolání obou těchto stran. V případě, že Nejvyšší soud vyhoví dovolání nejvyššího státního zástupce, má se to statisticky vyhodnotit jako úspěšné dovolání? Nejvyšší státní zástupce přitom může podat dovolání v neprospěch, ale i ve prospěch obviněného. Další specifická situace nastává, když dovolání podá více účastníků anebo stran řízení. Pokud je jedinému z nich vyhověno a dovolací soud zruší pouze v jeho případě napadené rozhodnutí soudu nižšího stupně, pak je automaticky v poli „výsledek“ v ISNS zaznamenáno zrušení předchozího rozhodnutí, tedy teoreticky se bude jednat o úspěšné dovolání. Zcela to však pomíjí skutečnost, že v případě dalších obviněných (trestní řízení) nebo účastníků (civilní řízení) bylo dovolání neúspěšné a předchozí rozsudek zrušen nebyl. Takových dovolacích řízení, kde figuruje více (někdy i desítky) účastníků anebo stran je přitom velmi mnoho.

U stížností pro porušení zákona, které podává ministr spravedlnosti ve prospěch nebo také neprospěch obviněného, může Nejvyšší soud v případě jedné ze dvou možností konstatovat, že napadeným rozhodnutím nižšího soudu nebyl porušen zákon. Pro ministra spravedlnosti to tedy znamená nepříznivý výsledek projednání jím podané stížnosti, avšak ve vztahu k obviněnému z povahy tohoto řízení může být výklad „úspěšnosti“ dvojí. Obdobně také v případě, že Nejvyšší soud konstatuje opak, tedy porušení zákona napadeným výrokem nižšího soudu. Teoreticky však každá stížnost pro porušení zákona, kterou ministr spravedlnosti podává v neprospěch obviněného, končí „úspěchem“ obviněného, neboť Nejvyšší soud může konstatovat, buď že zákon nebyl výrokem nižšího soudu porušen, anebo, byť by Nejvyšší soud naopak konstatoval porušení zákona ve prospěch obviněného, vydává jen tzv. akademický výrok, který nemůže obviněnému nikterak přitížit.

Jelikož z žádného právního předpisu nevyplývá pro povinný subjekt povinnost vést informace v podobě, kterou žadatel specifikoval v bodě 4) žádosti, a rovněž v návaznosti na argumentaci uvedenou výše, žádost o poskytnutí informace sp. zn. Zin 82/2020 povinný subjekt v daném místě vyhodnotil jako požadavek na vytvoření nové informace ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona a v rozsahu bodu 4) ji odmítl.

Nejvyšší soud jakožto povinný subjekt musí podle § 20 odst. 4 písm. a) informačního zákona rovněž postupovat v souladu s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tedy dbát o to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Vzhledem k tomu, že povinný subjekt již opakovaně (resp. vždy) v obdobných případech žádostí o odborné rešerše v databázi rozhodnutí či žádostí o vytvoření speciálních statistik vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti, nebyl ani v tomto případě důvod se od takové praxe vyřizování požadavků podle informačního zákona odchýlit.

Povinný subjekt nicméně jako vstřícné gesto vůči žadateli konstatuje, že by mu mohl, pokud o to žadatel požádá v rámci nově podané a přesně specifikované žádosti, poskytnout například přehled počtu řízení, kde došlo v jednotlivých letech ze strany senátů Nejvyššího soudu k „plnému“ odmítnutí či zamítnutí podaného dovolání. Následně potom v kombinaci s uvedením celkového počtu řízení za daný kalendářní rok by si tedy žadatel mohl určitou „statistiku“, byť značně nepřesnou, sám vytvořit. Žadatel může zcela jistě požádat rovněž také o poskytnutí informace, v kolika případech byl výsledek dovolacího řízení u Nejvyššího soudu popsán i některým z dalších standardně používaných „označení“. V té souvislosti zasílá

povinný subjekt žadateli formou tištěných příloh tabulky obsahující kompletní výčet jednotlivých typů výsledků dovolacího řízení u obou kolegií Nejvyššího soudu. Tyto tabulky opět jednoznačně dokládají, jak složité je požadovat exaktně jednoznačně vyhodnotit průměrnou „úspěšnost“ dovolání.

**Poučení:** Proti rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informace je možné podle § 16 odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat odvolání, které se podává u povinného subjektu do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí.

### **Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona**

Povinný subjekt požadovanou informaci, s výjimkou informací, které odmítl poskytnout na základě výše uvedeného výroku, poskytuje formou následujícího sdělení.

Ad 2) žadateli povinný subjekt sděluje, že ve věci sp. zn. 7 Tdo 970/2017 dne 21. 2. 2018 rozhodoval senát Nejvyššího soudu v následujícím složení: JUDr. Michal Mikláš (předseda senátu a soudce zpravodaj), JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., a JUDr. Josef Mazák (soudci).

Ad 3) žadateli povinný subjekt sděluje, že JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., v současnosti předseda Nejvyššího soudu, působil v uvedených časových úsecích u následujících soudů:

- Okresní soud v Olomouci (od 7. 2. 1996 do 30. 4. 1999)
- Krajský soud v Ostravě (od 1. 5. 1999 do 31. 3. 2004)
- Vrchní soud v Olomouci (od 1. 4. 2004 do 31. 3. 2017)
- Nejvyšší soud (od 1. 4. 2017 do současnosti)

**Poučení:** Pokud se způsobem vyřízení žádosti v části, kde jsou poskytovány informace, žadatel nesouhlasí, může podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů od doručení této informace. Stížnost se podává přímo k povinnému subjektu, který informaci poskytl.

V Brně dne 2. 6. 2020

L. S.

Mgr. Petr Tomíček  
vedoucí oddělení styku s veřejností  
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona